

MUINSUSKAITSEAMET

Viljandi Vallavalitsus
viljandivald@viljandivald.ee

Teie: 04.03.2025 nr 7-2/156-21
Meie: 27.03.2025 nr 5-10/697-1

Fellini aed detailplaneeringu lähteseisukohad

Muinsuskaitseametile esitati seisukoha saamiseks Viljandi valla, Aindu küla, Vana-Aindu, Arturi, Väike-Aindu, Marta, Pihlaka ja Emma kinnistute maaelu teemapargi detailplaneeringu algatamise teade. Planeeringu alal asub arheoloogiamälestis Asulakoht (reg-nr 13313).

Detailplaneeringu alale rajatud viljapuuaiastutamisel toimusid 2024. aastal arheoloogiline eeluuring ja jälgimine, mille käigus selgus, et asulakoha kultuurkihti leidub ka väljaspool kaitsealuse arheoloogiamälestise ala ja kaitsevööndit. (Valk, H. 2024. Aindu asulakoha arheoloogiline eeluuring 8. ja 14. mail 2024). Uuringute aruannetele tuginedes on Muinsuskaitseamet võtnud tööplaani Aindu küla asulakoha reg-nr 13313 piiride muutmise, et viia kultuurkihiga ala vastavusse kaitsealuse arheoloogiamälestise alaga.

Muinsuskaitseadus (edaspidi MuKS) näeb ette, et kui kinnismälestise või selle kaitsevööndi alal rajatakse ehitist kas detailplaneeringu või detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel projekteerimistingimuste alusel, koostatakse detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimused (MuKS § 61 lg 3, 4). Tuginedes muinsuskaitseadusele ning üldplaneeringu ja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimuste koostamise korrale, otsustab Muinsuskaitseamet MuKS § 61 alusel loobuda eritingimuste koostamise nõudest, kuna kavandatav tegevus ei muuda oluliselt väljakujunenud ruumilist olukorda, ning annab käeolevaga omapoolsed tingimused, mis tuleb kanda planeeringu seletuskirja, soovitatavalt eraldiseisva alapeatükina.

Kaevetöödel arheoloogiamälestisel ja selle kaitsevööndis tuleb tagada arheoloogilise uuringu läbiviimine (meetodiks: jälgimine, vajadusel kaevamised). Samuti soovib Muinsuskaitseamet uuringu läbi viia ka eeluuringul tuvastatud arheoloogilise kultuurkihiga alal. Kaevamisel tuleb arvestada seisakutega, et arheoloogile oleks tagatud pinnases leiduva arheoloogilise materjali tuvastamine ja dokumenteerimine. Kaevetöödel peab olema ekskavaatori varustuses ka hammasteta kopp. Arheoloogilised uuringud võimaldavad vältida olukorda, kus reaalselt pinnasetööde ajal satutakse arheoloogilisele kultuurkihile. Ilma arheoloogi kaevetöödele kaasamata võivad omakorda tööd teadmata ajaks peatuda, kuni saavutatakse kokkulepe arheoloogiga. Tööde peatamine ning spetsialisti ootamine võivad tuua kaasa planeeritud tegevuste edasilükkumise ja sellega kaasnevad soovimatud finantskulud.

Selleks, et informatsioon arheoloogilise kultuurkihi ning muististe kohta ei läheks kaevetööde käigus ilma dokumenteerimata kaduma, kaalub Muinsuskaitseamet planeeringualal muististe ajutise kaitse alla võtmist. Ajutist kaitset kohaldatakse juhul, kui on piisav alus arvata, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala võib enne mälestiseks tunnistamist hävida (MuKS 21 lg 2), mis antud juhul võib juhtuda, kui omanikud ei ole nõus uuringute tellimisega väljaspool arheoloogiamälestise ja selle kaitsevööndi ala. Ajutise kaitse alla võib asja võtta kuni kuueks kuuks

(põhjendatud juhul kuni aastaks).

Arheoloogilisi uuringuid võib läbi viia vastava pädevusega isik või ettevõtja (MuKS §- d 46-47, § 68 lg 2 p 3 §-d 69-70). Arheoloogilise uuringu tegijad on leitavad kultuurimälestiste registrist „Erialane pädevus“ → „Pädevustunnistused“ → „Filtreerimine - Omandatud eriala/ kvalifikatsioon, kraad: Arheoloog“.

Arheoloogiliste uuringute läbiviija otsimise ja sobiva aja kokkuleppimisega tuleb alustada aegsasti, kuna vastava pädevusega isikute ja ettevõtjate arv on piiratud. Samuti tuleb arvestada sellega, et seadusest tulenevalt (MuKS § 47) peab arheoloog Muinsuskaitseametile esitama uuringuteatise vähemalt 10 päeva enne uuringu toimumist ning uuringu lubamise otsuse tähtaeg on kuni 30 päeva alates uuringuteatise esitamisest.

Pinnasetöodel tuleb olla tähelepanelik ja arvestada arheoloogiliste leidude ja arheoloogilise kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega ka väljaspool teadaoleva arheoloogilise kultuurikihiga ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Monika Vestman

Viljandimaa nõunik

Nõustamisosakond